

EQuIP Toplantısı, Rouen, Fransa, 22-24 Kasım 2001

Dünya Aile Hekimleri Birliği (WONCA) Avrupa örgütünün alt birimi olan European Working Party on Quality in General Practice (EQuIP) örgütü 22-24 Kasım 2001 tarihleri arasında Fransa'nın Rouen kentinde toplandı. 16 ülkeden 30 delegenin katıldığı toplantıyla ilgili rapor aşağıdadır.

EQuIP Hakkında**EQuIP Açık Konferansı****Kalitenin Ölçülmesi****Peer Review Grupları ve Kalite Çemberleri****EQuIP Kalite Ödülü****Palyatif Sağlık Bakımı****Managed Care****EQuIP Web Sayfası****Çeşitli Avrupa Ülkelerinde Gelişmeler****• EQuIP Hakkında**

EQuIP (European Working Party on Quality in General Practice) WONCA (Dünya Aile Hekimleri Organizasyonu) Avrupa örgütünün bir alt birimi olarak 1991 yılında kuruldu. Avrupa ülkelerinden delegelerin kabul edildiği bu örgüte delegeler ilgili aile hekimliği örgütleri tarafından teklif edilmekte ve EQuIP tarafından onaylanmaktadır. Halen 26 Avrupa ülkesi bu örgütte temsil edilmektedir. 2001 yılından beri Türkiye'den de temsilci katılmaktadır. Üye kabul etmeyen ve sadece delegeleri ile 6 ayda bir üye ülkelerden birisinde toplantılar düzenleyen örgüt kaliteyle ilgilenen insanlara daha fazla ulaşabilmek için yılda bir kez açık toplantı düzenlemeyi kararlaştırmıştır. Bunlardan ilki 2002 yılında Portekiz'de yapılacaktır. EQuIP'in misyonu "Avrupa ülkelerinde yaşayan herkesin mümkün olan en kaliteli birinci basamak sağlık hizmetini almaları için çalışmalar yapmak" olarak tanımlanmıştır.

• İlk EQuIP Açık Konferansı Kasım 2002'de Lizbon'da

EQuIP'in yeni stratejisinin gereği olan açık konferansların ilki Portekiz'in Lizbon kentinde Kasım 2002'de yapılacak. Toplantıya Türkiye'den 5 kişinin katılması planlanmaktadır. Toplantının ana başlıkları aile hekimliğinde ölçme, kalite iyileştirme lideri olarak aile hekimleri, tedavide hasta katılımı, bakımda güven ve hatalar ve hastayla ortak karar verme şeklinde olacak. Ayrıca çeşitli workshoplar da yapılacak. Gelişmeler EQuIP'in web sayfası olan <http://www.equip.ch> adresinden, ayrıca Türkiye delegeleri aracılığıyla duyurulacak.

• Kalitenin Ölçülmesi Yaygınlaştırılmaya Çalışılıyor

Kaliteyi artırabilmek ancak mevcut durumu ölçmekle mümkündür. Bu amaçla EQuIP çeşitli araçların geliştirilmesini teşvik etmekte ve kendi üyeleri aracılığıyla da bazı araçlar geliştirmektedir. Bunlardan en iyi bilineni hastaların hekimleri değerlendirmeleri için tasarlanmış olan EUROPEP (European Patients Evaluate General Practice) ölçeğidir. Birçok Avrupa ülkesinde uygulanmakta olan bu ölçek Türkçe'ye de tercüme edilmiştir. EUROPEP'in uygulanmasının yaygınlaştırılması ve ulusal veri bankaları oluşturarak hekimlerin kendilerini gerek aynı ülkeden, gerekse diğer ülkelerinden hekimlerle karşılaştırmalarının sağlanması önerilmektedir. EUROPEP ölçeği <http://www.equip.ch> adresinden temin edilebileceği gibi aile@trakya.edu.tr adresiyle yazışarak ta elde edilebilir. Kaliteyi değerlendirmede EQuIP'in hazırlamakta olduğu diğer bir ölçek ise hasta dosyaları için olup, Türkçe'ye uyarlanmamıştır.

• Peer Review Grupları ve Kalite Çemberleri'ne Önem Verilmeli

Hekimlerin uygulamalarını ve muayenelerini değerlendirmeleri ve iyileştirmelerinin bir yolu da peer review grupları ve kalite çemberleridir. Her iki uygulama da Avrupa ülkelerinin çoğunda başarıyla işlemektedir. Peer review gruplarında aile hekimleri meslektaşları aracılığıyla kendi uygulamaları hakkında geri bildirim

almaktadırlar. Meslek örgütlerinin organizasyonunda hazırlanmış bir format kullanılarak başvuran hekimin muayenehanesine gidilmekte, incelemede bulunmakta ve geri bildirim verilmektedir. Kalite çemberlerinde ise aynı bölgede çalışan hekimler belli aralıklarla biraraya gelerek problemlerini tartışmakta, örnek vakalarını birbirlerine sunmakta ve uygulamalarını iyileştirmeye çalışmaktadır. Bu uygulamalara katılan hekimlere meslek örgütleri tarafından STE kredi puanı vermektedir. EQuIP peer review ve kalite çemberlerinin bütün Avrupa ülkelerinde yaygınlaştırılmasını öneriyor.

- EQuIP Kuruluşunun 10. Yılında Kalite Ödülü Veriyor

2002 yılında EQuIP kuruluşunun 10. yıldönümünü kutluyor. Kutlamalar çerçevesinde kaliteyi iyileştirme konusunda yapılmış projeler arasında bir yarışma düzenlenecek ve dereceye giren araştırmalara ödül verilecek. Jüri için belirlenmiş olan kriterler muayenehane ve hastalar için yararlı olma, orijinal olma, sistematik, planlı bir yaklaşım kullanma, uygulama öncesi ve sonrasına ait verilerin olması, sağlanal kalite iyileştirmesinin derecesi ve önemi, sonuçların genelleştirilebilmesi ve başka alanlarda da kullanılabilmesi ve raporun kalitesi olarak belirlenmiştir. EQuIP ödülü konusunda bir kitapçık hazırlanmış olup kitapçık Acrobat pdf formatında <http://tipfak.trakya.edu.tr/aile/anabilim/duyurular/equipprize.pdf> adresinden temin edilebilir. Yarışma için son başvuru tarihi 1 Ocak 2002'dir.

- Palyatif Sağlık Bakımına Önem Verilmeli

Sağlık bakımında karşılaştığımız önemli bir sorun da palyatif sağlık hizmetlerinin sunumudur. Birçok hastalığın ne yazık ki günümüzdeki imkanlarla çaresi bulunamamakta ve palyatif bakım ihtiyacı doğmaktadır. Bu hastaların bakımlarının hastanelerde yatarak veya ayaktan yapılması sağlık sistemine önemli bir maddi yük getirmekte ve hasta açısından da bakımın kalitesi düşük olmaktadır. Palyatif sağlık hizmeti ekipleri kurularak bu hastalara hizmet edilmesi vurgulanmaktadır. Palyatif bakım Danimarka'da başarılı bir şekilde uygulanmaktadır. Hastanın veya yakınının ilgili merkeze başvurması ile sistem harekete geçmekte, öncelikle hastanın aile hekimi ile temas kurularak bilgi alınmakta ve gezici ekipler evlere giderek hizmet vermektedirler. Bu uygulamaya Fransa'da da pilot bölgelerde başlanmış durumdur.

- Managed Care (Bakım Yönetimi)

Birçok ülke için yeni olan bu tanım sağlık hizmetinde rol alan bütün unsurların birlikte hareket etmesi prensibinden oluşuyor. Bilindiği gibi sağlık hizmeti sunumunda sağlık sigortaları, doktorlar ve hastalar rol almaktadırlar. Kuralları koyan ve gücü elinde tutan bunlardan sadece birisi olması halinde sistemin işleminin mümkün olmadığı görülmektedir. Hastalar, hekimler ve sigorta kuruluşlarının karşı cephelerde birbirleri ile mücadele etmelerinin yerine birlikte hareket etmeleri, işbirliği yapmaları ve karar almada da eşit oranlarda etkili olmaları öneriliyor.

- EQuIP Web Sayfası

EQuIP'in, delegelerine ve 3. kişilere yönelik web sayfasına <http://www.equp.ch> adresinden ulaşılabilir. Web sayfasında kalite ile ilgili bilgiler, EQuIP çalışmaları hakkında özetler ve raporlar ve kalite iyileştirmesi konusunda kullanılması önerilen araçlar bulunuyor.

- Çeşitli Avrupa Ülkelerinde Kalite İle İlgili Gelişmeler

Slovenya'da 7 yılda bir resertifikasyon uygulanıyor. Resertifikasyonu aile hekimliği akademisi ile işbirliği içerisinde tabip odası yürütüyor. Meclisten onay almış olan 2004'e doğru sağlık politikalarında kaliteyle ilgili bölümlere de yer verilmiş. Bunların arasında kalite yönetimi, tıbbi teknolojinin uygun ve ekonomik kullanımı ve kaliteyle ilgilenen profesyonel kişilerin yetiştirilmesi var. Peer review grupları Slovenya'da 10 yıldan uzun süredir var.

İspanya'da 6 tıp fakültesinde kalite ile ilgili master seviyesinde eğitim veriliyor. İspanya'da ayrıca ulusal hasta kayıt sistemi kullanılıyor ve çeşitli hastalıklarla ilgili guideline'lar oluşturulmuş durumda.

Norveç'te hasta listeleri mevcut ve aile hekimleri ilk başvuru kapısı olarak çalışıyorlar. Resertifikasyon zorunlu. Kayıtlar %85 elektronik ortamda tutuluyor.

Fransa'da 55.000 aile hekimi hizmet veriyor. Ödemeler hizmet başına yapılıyor. Kişi başına 2000 yılında 2035 Euro sağlık harcaması ayrılmış. Kırsal bölgelerde doktor sıkıntısı çekiyorlar. Hasta listeleri yok. Hastalar sağlık harcamalarını sigortadan geri alıyorlar. Ancak bir aile hekimine kayıt olursalar ödeme yapmadan hizmet alabiliyorlar. 40 tıp fakültesi var. Bunlardan 10'u Paris'te. Aile hekimliği uzmanlık eğitimi 3 yıl: 6 ay birinci basamak, 6 ay jinekoloji ve pediatri, 6 ay dahiliye, 6 ay acil, 6 ay seçmeli (1. basamak), 6 ay ambulatuar bakım. İhtisas için ulusal sınavları var. İhtisas bitiminde tez ve bitirme sınavı var. Hastanelere akreditasyon veren, tıbbi bakımı değerlendiren ve guideline geliştiren ANAES adında ulusal bir örgüt var (<http://www.anaes.fr>).

Prof. Dr. Süleyman Görpeliođlu
Kocaeli Üniversitesi
sgorpelioglu@superonline.com

Yrd. Doç. Dr. Zekeriya Aktürk
Trakya Üniversitesi
zekeriya@trakya.edu.tr